

Høgni Djurhuus
fekk Móðurmáls-
virðislønina
2012

UMAFTUR AFTURUM

Úr mjørkanum og aftur

Øll hava skund, øgiligan skund, næstan detta um síni egnu bein, høvdu tey ikki ein GPSara í hondini. Eingin hevur longur stundir at steðga á, seta seg niður, um ikki annað, so fyri

at gløða í telefonina, sum eingin kann liva uttan. Hon er einasta sambandið við umheimin og tey næstu.

Hví fólk skunda sær so nógv, veit eg ikki. Lívið verður longri og longri, kortini skunda øll sær sum skuldu tey farið hiðani uttan telefon ella samskiftistól 8 ella 9 seinni í dag.

Tey skunda sær, men koma kortini altíð ov seint.

Sum ein segði: A/S Thors-havns Mælkeforsyning & Margarinefabrik og Raska, sera langt ímillum, bæði so og so og so.

Ein sandbátur kemur glíðandi úr mjørkanum til Hattarvíkar. Eins og vit, hyggjarin og lurtarin, koma spakuliga, spakuliga inn í heiminn hjá klóka manninum í Hattarvík.

Havi sæð filmin Zacharias hjá Teiti Árnasoni, sum fyri næstan 20 árum síðani gjørdi besta fýroyska heimildarfilmin higartil. Hann eitur Burturhugur, tann í Hattarvík.

Upptøkurnar við Zacharias lógu eftir frá 2000.

Men tær gjørdust aktuellar aftur, tá bóndin í Hattarvík doyði á sumri í 2016.

Zacharias greiðir frá, arbeiðir í haganum, greiðir frá, arbeiðir. Fer at fleyga lunda. Fortelur. Setir epli niður.

Alt uttan skund. Onga telefon. Nýtt hegn skal upp, ein grótgardur skal laðast uppaftur.

Zacharias og hundurin.

Teir sita har báðir í gamla lastbilinum, sum ikki vil starta.

Gloymi ongantíð ta upptøkuna. Eingin øsing, bara tol. Hann startar, fyrr ella seinni. Og tað ger hann, lastbilurin við nýløgda akkumulatorinum fastspantum. Frálík lóta.

Hetta er alt so slow, so slow, men kortini gevur hesin stívi tímin, filmurin um Zacharias varar, tær nógvur tímar av upplýsing og lívs-vísdómi. Nógvur tímar at hugsa.

Hann sigur frá á sín egna hátt. Søgurnar fara ongan veg. Tær eru góðar, spennandi, stuttligar viðhvørt og nakað av reypi er eisini, fyrr var illa.

Stuttligar um vaktarskipið, sum er vánaligari enn teirra egna skip, og krockar, meðan teir eru í havsneyð. Sum ikki ger av teir, júst tí skipið er so vánaligt.

Um dreymarnar, sum hann kastar frá sær og ikki tekur fyri fult, tí, sum hann sigur, hann hevur tað nóg keðiligt sum er.

Alt uttan telefon, uttan teldu. Bara náttúran, tann velduga náttúra, bæði í Fugloynni og har uppi millum skýggini, dramatikkurin í

skýggjunum, og hann og hundurin og frásagnargleðin. Einkin órógv. Eingin onnur rødd leggur uppi. Ongar snildar snildir.

Upptøkurnar lógu eftir, tá Teitur gjørdi Burturhug á sinni. Løgið, men annars hevði tann filmurin blivið ov langur. Kill your darlings.

Zacharias varð føddur í 1940, so hann hevur verið okkurt um 60 ára gamal, tá upptøkurnar eru gjørdar.

Hetta er ein farandi stíllur, tíverri, við longum upptøkum, tíð og aftur tíð, slow, slow. Eingin hevur stundir longur. Sum ein segði, sjálvt heitini á fyrirøkum og stovnum eru stytt, tí fólk hava ikki stundir at siga tey gomlu, longu heitini. Ting taka tíð, tíð, sum eingin hevur. Øll skunda sær út á gravarbakkan.

Tað merkir filmin, at hann ikki er gjørdur nú, men upptøkurnar eru gamlar og tiknar fram aftur og snikkaðar til ein minnisvarða. Upptøkurnar eru gjørdar í øðrum sambandi og ikki brúktar tá.

Tú vilt so gjarna vita meira um hendan mannin. Men tað ber ikki til nú, hann er farin og situr onkra aðra staðni og fortelur sínar søgur.

Tað avmarkar filmin ikki sørt. Men hann er góður kortini.

20 ár hava ikki oyðilagt nakað.

Sandbáturin fer frá aftur, er liðugur at lossa, og glíður so líðandi út í mjørkan og hvørstur, líka stillisliga sum hann kom.

Ája!

ÁRNI GREGERSEN

Tingsetan lækkar móti endanum og tá er stundin at vera vakin.

Ofta verða samtyktir gjørdar í seinastu løtu, sum seinni vísa seg at binda samfelagið og kunnu kosta milljóna upphæddir.

Viðvíkandi tunnlum, so er ein samferðsluætlan gjørd, sum raðfestir hvørjir tunnlar skulu gerast fyrst og hvørjir mugu biða nøkur ár.

Sjálvt um tingfólk samtykkja eina slíka ætlan, so grettir ikki, at tá ið ein tíð er farin, so verður farið undir aftur at pilka við raðfestingarnar.

Sjálvandi kann hetta vera skilagott viðhvørt, sum tá ið umstøðurnar eru nógv broyttar frá tí raðfestingin var gjørd.

Men í hesum føri er talan um valfeyr.

Allar kringlutar gøtur verða gingnar fyri at skeikla tað, sum somu fólk hava samtykt fyri fáum árum síðani. Hetta bert ofta fyri

Árni Gregersen,
journalistur,
skrivar

at tryggja sær sjálvum atkvøður í einum ávisum øki.

Tunnilsøðin hevur leikað í seinastu tíðina og neyvan hevur nakar í politisku skipanini í dag fult yvirblikk yvir í hvørjari raðfylgju tunnlnarnir verða gjørdir.

Samgongan má fyrst og fremst taka í egnan barm og fáa stýr uppá raðfestingina. Landsstýrismaðurin við samferðslumálum plagar at

bera skilagóður, men júst viðvíkandi tunnlunum sær út til at hann letur seg trýsta.

Hetta er ikki sagt, tí at lokal fólk royna at leggja trýst á. Tað er ógvuliga væl skiljandi, tí tað gerst alt lættari, tá ið vit eru sambundin á ein tryggan hátt, men vit mugu hugsa um, at vit ikki hava fíggarliga orku til at gera alt í senn.

Eysturoyar-og Sandoyartunnn-

arnir fara at kosta triggjar milljardir og uttan mun til, hvussu vit royna at snúgva okkum og siga, at pengarnir koma ikki úr landskassanum, so eru tað somu krónurnar í samfelagnum, sum skulu gjalda alt.

Men tibetur hava vit politikarar, sum skilja, at alt ikki kann gerast í senn og at vit mugu raðfesta. Eitt samfelag bestendur ikki bara av tunnlum, men nógvum øðrum

greinum, sum eisini skulu brúka pengar fyri at samfelagið hongur saman.

Hjá okkum fer tíðin at ganga undan hjá hesi samgonguni og vit kulu í seinasta lagi hava val seint næsta summer.

Hvørja ferð val nærkast, so kemur fjáltur á tey fólkavaldu og tey kenna, at tey mugu gera okkurt, so veljarin fær eyga á, at tey hava sitið á tingi í skjótt fýra ár.

Tað er hesin fepurin, sum ofta fær tingið at samtykkja mál, sum ikki eru nóg væl viðgjørd.

Tað er eisini hetta, sum ofta fær fólk í sjálvdrátt og meira hugsa um seg sjálvi enn um tann flokk tey umboða á tingi.

Hendan tingsetan hevur verið rættuliga buldrut, men nógv er kortini hent. Samgongan sjálf hevur barst innanhýsis, men hevur tó staðið saman úteftir.

Andstøðan hevur ikki fingið nógv burtúr, men hon gleðir seg uttan iva til eitt val. Okkara fólkavaldu hava gjøgnum mong ár valt at gera eina skipan, har samgongan hevur valdið, meðani andstøðanb so kann sita og hyggja at og vóna at sleppa framat eftir næsta val.

Ája!